

CINKARNAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA CINKARNE CELJE

LETO XXI

Celje, maj — junij 1974

ŠTEVILKA 5.—6.

Obveznice federacije že naprodaj

V skladu z izvajanjem politike čimhitrejšje stabilizacije jugoslovanskega gospodarstva izdaja SFRJ obveznice federacije s katerimi bodo financirane določene potrebe, ki jih pokriva zvezni proračun.

Obveznice lahko kupujejo tiste kot tudi vsi občani.

Obveznice so izdane v dveh serijah. Prva serija bo v prodaji do 30. junija 1974, druga pa od 1. julija do konca letošnjega leta. Obveznice so izdane v apoenih po 100,00, 200,00 1000,00, 2000,00 in 10.000 din.

Prva serija obveznic zapade v izplačilo po prvem juliju 1975, druga serija pa zapade v izplačilo po 1. januarju 1976. Izplačevale jih bodo enote službe družbenega knjigovodstva.

Pri nakupu obveznic imajo kupci razne ugodnosti, kot so:

- Obveznice se obrestujejo po 10% obrestni meri.
- Kupci obveznic bodo lahko uveljavili olajšave pri davkih, ki zapadejo v plačilo po 1. januarju 1975. Znižanje davka se kupcu obveznic priznava v višini 6% od minimalne vrednosti kupljenih obveznic.
- Kupci bodo lahko obveznice uporabljali kot udeležbo polga pri najemanju potrošniških posojil.

Delovne organizacije lahko za nakup obveznic uporabijo:

- sredstva na žiro računih,
- do 30% sredstev rezerv,
- sredstva iz drugih skladov, katerih uporaba ni omejena.

Zaradi velikega pomena prodaje in nakupa obveznic, saj na ta način zagotavljajo sredstva zveznega proračuna brez ukrepov, ki vplivajo na povečanje inflacije in gre potemtakem resnično za proti inflacijski ukrep ter zaradi velike ugodnosti kupcem obveznic, je prav, da tudi v našem podjetju v čimvečji meri zagotovimo odkup, omenjenih obveznic.

V ta namen je akcija za organizacijo odkupa obveznic organizirana takole:

- Centralni delavski svet bo na svoji prvi naslednji seji razpravljal in sklepal o nakupu obveznic za podjetje. Višina vrednosti odkupa obveznic bo odvisna od višine razpoložljivih sredstev v te namene.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Kako smo poslovali v prvem četrtletju

V prvem trimesečju je podjetje kot celota ustvarilo 9.822.311 din za bruto sklade. V tem znesku je zajet tudi del izgube, ki odpade na partnerja VVB — Lacke und Farben v znesku 2.700.390 din, katerega pokriva le-ta. Po izločitvi dela izgube partnerja iz NDR, ostaja Cinkarna za bruto sklade 12.522.701 dinarjev, kar predstavlja 29,54% letnega planiranega zneska za bruto sklade. Bruto skladi so v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta, ko so znašali 1.776.453 dinarjev porastli za 452% brez upoštevanega zneska, ki ga pokriva partner iz NDR. Temeljne organizacije in poslovne enote stare Cinkarne (brez titanovega dioksida) so ustvarile za bruto sklade 21.250.295 dinarjev, medtem je TOZD titanov dioksid poslovala z izgubo v skupnem znesku 11.427.985 dinarjev. Od te izgube odpade na Cinkarno 8.727.595 dinarjev brez upoštevanja pokrivanja sklada skupne porabe.

Izguba, ki je nastala v prvem trimesečju pri proizvodnji titanovega dioksida je bila za to razdobje pričakovana spričo dinamike po osnovnem planu načrtovane proizvodnje za to razdobje in prodajnih cen, ki so bile dogovorjene za to razdobje s partnerjem iz NDR. Zaradi montaže filtrov smo za prve tri mesece planirali le 13,5% letne planirane proizvodnje, ki pa je bila dosežena le s 94,44%, kar je predvideno izgubo povečalo. Izpad je nastal v januarju kot posledica okvar, ki so sledile redukciji električne energije. S povečevanjem proizvodnje po planu (kar se realizira) in doseganjem višjih prodajnih cen od onih, ki so bile dosežene v prvem trimesečju, bo v naslednjem razdobju izguba upadala. Kolikor bo proizvodnja potekala po osnovnem planu in bo ekonomičnost v okviru planirane, bo mogoče že v začetku tretjega trimesečja pokriti stroške poslovanja tekoče proizvodnje.

Na boljše finančne rezultate od tistih, ki so bili za to razdobje planirani, so vplivali naslednji tokovi:

- Intenziviteta podražitev v pr-

vem trimesečju še ni dosegla pričakovane po planu, saj je bilo v tem razdobju v merilu celotnega podjetja obračunano le 4.412.392 dinarjev odstopanj od planiranih nabavnih cen surovin, energije in ostalega materiala, kar je znatno manj od četrtnine letnih predvidenih podražitev; do zelo občutnih podražitev je prišlo šele v aprilu, zaradi česar moramo pričakovati v naslednjih razdobjih zmernejši porast dohodka.

- S povečevanjem obsega poslovanja nad planiranim v metalurgiji, je bila ustvarjena dodatna masa prvega pokritja.

- Z doseganjem večjih cen od planiranih v metalurgiji je bila ustvarjena dodatna masa dohodka.

- Stroški poslovnih enot vzdrževanja, transporta in glavne direkcije so bili manjši od realizacije.

Da v tem razdobju niso bili rezultati še boljši so vplivali naslednji tokovi:

- negativni rezultat TOZD titanov dioksid,
- nedoseganje planiranega obsega poslovanja ostalih TOZD.

OBSEG POSLOVANJA

Gibanje realizacije

Letna planirana vrednost bruto realizacije, kot jo vodi knjigovodstvo, je bila za to razdobje dosežena z 22,36% (25% = 100), medtem ko je bila planirana vrednost neto realizacije dosežena z 22,43%.

Doseganje četrtnine letne planirane vrednosti realizacije je nizko predvsem zaradi predvidene dinamike po osnovnem planu načrtovane proizvodnje titanovega dioksida, ki predvideva intenzivnejši porast proizvodnje in realizacije ter višje cene, šele od drugega trimesečja dalje. Zaradi (Nadaljevanje na 2. strani)

Kolikšen regres za letni dopust

Poslovni odbor je na zadnji seji v mesecu maju razpravljal med drugim tudi o višini regresa za letni dopust, ki naj bi ga prejeli delavci, zaposleni v naši organizaciji združenega dela.

Po razpravi o predlogih osnovne organizacije sindikata in kadrovskega sektorja ter razširjenega političnega aktiva je poslovni odbor predlagal centralnemu delavskemu svetu odobritev regresa za letni dopust v višini 750,00 din za vsakega člana kolektiva, ki je upravičen do regresa, 150,00 din na zaposlenega člana kolektiva pa naj bi izločili za regresiranje organiziranega letovanja.

Regres za letni dopust bodo predvidoma začeli izplačevati 15. junija 1974. leta.

Cinkarna in Progres, podjetje za mednarodno trgovino iz Beograda sta podpisali samoupravni sporazum o poslovno tehničnem sodelovanju. Več o tem berite na 10. strani

Izdaja Cinkarna Celje metalurško kemična industrija, Celje. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Zlatko Sentjurc. Glasilo izhaja vsakega 15. v mesecu. Prispevke sprejemamo do 28. v mesecu. Rokopisov in slik ne vračamo. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarnar« Cinkarna, Celje. Telefon 23-981, interno 430. Tisk: »Papirkonfekcija« Krško. Po mnenju Sekretariata za informiranje v izvršnem svetu skupščine SRS je časnik oproščen davka na promet proizvodov (St. 421-1/72 z dne 5. 7. 1974).

Kako smo poslovali v prvem četrtletju

(Nadaljevanje s 1. strani)

tega pa je bil osnovni plan prodaje dosežen s 103 %.

Vplivi na odstopanje po osnovnem planu načrtovane vrednosti prodaje.

Doseganje planiranega obsega prodaje

Zaradi povečanja obsega proizvodnje nad planiranim znaša porast 48.396.520 din, zaradi zmanjšanja obsega proizvodnje pod planiranim znaša izpad 31.795.795

DOSEGANJE OSNOVNEGA PLANA REALIZACIJE IN VPLIVI NA LE-TO PO TOZD IN PE

TOZD — PE	Iz naslova količin		Iz naslova prodajnih cen		Saldo	
	več	manj	več	manj	več	manj
Metalurgija	28.361.029	5.451.733	9.291.051	1.657.158	30.543.189	—
Kemija	10.131.453	11.169.040	840.613	1.525.033	—	1.722.007
Grafika	3.436.413	4.097.143	920.163	840.097	—	580.064
Titanov dioksid	1.405.536	8.709.264	—	8.270.057	—	15.573.785
Transport	1.596.126	893.446	876	51.807	646.749	—
Vzdrževanje, energetika	—	—	—	—	—	—

GIBANJE PROIZVODNJE

Primerjava s proizvodnjo, ki je bila odsežena v istem razdobju preteklega leta.

V letošnjem prvem trimesečju ugotavljamo izredno visok porast vrednosti blagovne proizvodnje in to kar za 34,32 % v primerjavi z ono, ki je bila dosežena v

din, zaradi povečanja obsega prodaje znaša torej povečana vrednost realizacije 16.600.725 din.

Vpliv cen na gibanje planirane realizacije

Zaradi nižjih cen od planiranih znaša izpad 12.344.152 din, zaradi višjih cen od planiranih znaša povečanje 11.053.303 din, zaradi nižjih prodajnih cen znaša izpad 1.290.849 din.

Zaradi navedenih vplivov znaša povečanje realizac. 15.309.876 dinarjev

istem razdobju preteklega leta. Na ta visok porast je v glavnem vplivala proizvodnja titanovega dioksida, ki je v prvih mesecih preteklega leta še ni bilo; saj je vrednost proizvodnje v ostalih TOZD porastla letos le za 5,67 %.

Posamezne TOZD in PE so letos v primerjavi s preteklim letom dosegle naslednje proizvodne rezultate:

TOZD — PE	Vrednost ustvarjene proizvod. po lastnih cenah		I — III. 73	I — III. 74	= 100
	I — III. 73	I — III. 74			
Metalurgija	40.324	42.796	106,13	106,13	106,13
Kemija	20.386	20.110	98,65	98,65	98,65
Grafika	13.805	16.400	118,80	118,80	118,80
Vzdrževanje-galvana	132	181	136,84	136,84	136,84
Cinkarna brez TiO ₂ blagovna	64.273	67.920	105,67	105,67	105,67
Cinkarna skupaj	—	18.411	—	18,41	18,41
— blagovna proizvodnja	64.273	86.331	134,43	134,43	134,43

TOZD Kemija je dosegla manjšo vrednost proizvodnje od one v preteklem letu zaradi manjše proizvodnje naslednjih proizvodov: cinkovega belila za (8,11 %), cinkovega sulfata (za 6,75 %),

svinčevih oksidov (za 62,47 %), modrga bakra (za 45,93 %), flovita (za 28,07 %) in superfosfata, ki letos in več v proizvodnem programu.

Doseganje planiranih proizvodnih nalog

TOZD odnosno PE	Doseganje planov v indeksih		
	osn. za marec 74	osn. I-III. 74	letnega I-III. 74
Metalurgija	116,64	120,39	28,98
Kemija	107,09	85,10	21,35
Grafika	94,73	96,49	23,04
Vzdrževanje — galvana	71,85	72,30	18,08
Cinkarna brez TiO ₂	92,79	97,38	25,05
Titanov dioksid	117,20	94,44	12,76
Cinkarna skupaj	98,00	96,74	20,64

Iz gornjega pregleda je razvidno, da ne dosegamo planskih proizvodnih zadolžitvev v merilu celotnega podjetja, ki se nanašajo na blagovno proizvodnjo. Kumulativni osnovni plan je v prvem trimesečju dosegla le TOZD metalurgija, medtem ostale organizacijske enote le-tega niso dosegle.

V TOZD kemija je bil dosežen osnovni plan naslednjih proizvodov, cinkovega belila, natrijevega sulfida, zemeljskih in VOBA barv, osnovne antikorozijske barve, korocinka in betonskih voltkov. Proizvodnja vseh ostalih

proizvodov pa ni dosegla planirane.

V TOZD grafika ni bila dosežena planirana proizvodnja: folij za montažo, tiskarskih barv, pomožnih sredstev in organolov. Tiskarna prav tako ni dosegla planiranega prometa uslug.

Zaostanek za planirano proizvodnjo v TOZD titanov dioksid izhaja iz meseca januarja.

Produktivnost dela na zaposlenega v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta.

Produktivnost dela je v merilu celotnega podjetja v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta porastla za 20,19 %. Ta visok porast produktivnosti dela izhaja v celoti iz nove proizvod-

nje titanovega dioksida, saj je za to tehnologijo potrebno vložiti manj živega dela.

V preostalem delu podjetja

POVPREČNI OSEBNI DOHODEK NA ZAPOSLENEGA NA PODLAGI VKALKULIRANIH UR

Leto 1973	I.-III. 1973	I.-III. 1974	Indeksi I.-III. 1974		
			Leto 73	I.-III. 1973	
Dinarjev	2.055,90	1.859,31	2.388,00	113,72	125,74

Finančna učinkovitost poslovanja

Primerjava s planiranim rezultatom

Kljub temu, da intenziviteta podražitev še ni dosegla tiste, ki je bila planirana v letnem merilu in kljub izredno dobrim rezultatom TOZD metalurgija, ni bil dosežen planirani dohodek. Porabljen sredstva so hitreje rastle od neto realizacije, zaradi česar so le-ta porastla v strukturi prodajne cene od 80,49 % na 82,79 %. Na ta gibanja je vplival močan porast storitev in amortizacije (novi predpisi). Zaradi teh gibanj, ki so posledica poslovnega rezultata titanovega dioksida, je udeležba dohodka v strukturi prodajne cene padla od planiranih 17,67 % na 15,55 %. Ustvarjeno je bilo le 19,79 % let-

(brez upoštevanja titanovega dioksida) produktivnost stagnira, ker niso bili v celoti doseženi planirani proizvodni rezultati. V metalurgiji in grafiki je sicer produktivnost dela porastla, zato pa je padla v kemiji in galvaniki.

ne planirane mase dohodka v merilu celotnega podjetja. Tudi stroški, ki se pokrivajo iz dohodka, so rastle hitreje od neto realizacije.

Vendar pa je bila planirana masa za bruto sklade Cinkarne z upoštevanjem pokritja izgube, ki odpade na partnerja VVB Lacke und Farben vseeno dosežena.

Primerjava z rezultati, doseženimi v istem razdobju preteklega leta.

Celotni dohodek (z upoštevanjem interne realizacije je porastel za 158,59 %, dohodek je porastel za 98,18 %, družbeni proizvod je porastel za 118,34 %, sredstva za sklade so porastla za 452,92 %, družbeni proizvod na zaposl. je porastel za 96,14 %.

PREGLED DOSEGANJA BRUTO SKLADOV V POSAMEZNIH POSLOVNIH ENOTAH

TOZD, PE	Planirano za I. 1974	Dosež. I.-III. 1974	v dinarjih	
			Dos. letnega plana	%
Metalurgija	11.994.880	10.669.523	88,95	88,95
Kemija Celje	16.982.317	5.078.920	29,91	29,91
Kemija obrat Mozirje	110.701	819.056	739,88	739,88
Titanov dioksid	36.686.357	—	—	—
Vzdrževanje — energetika	—	454.507	—	—
Transport	—	276.713	—	—
OSS	—	447.780	—	—
Celotno podjetje + VVB Lacke u. Farben	71.972.526	9.822.311	13,65	13,65

PREGLED NEKATERIH STROŠKOV V PORABLJENIH SREDSTVIH

	Planirano za leto 1974	Valkulirano jan. - marec 74	% doseganja plana	
			jan. - marec 74	%
Kilometrini	248.613	59.366	23,88	23,88
Potni stroški v državi	398.976	123.032	30,84	30,84
Potni stroški v tujini	199.809	25.639	12,83	12,83
Dnevnice v državi	533.863	95.851	17,95	17,95
Dnevnice v tujini	255.034	26.426	10,36	10,36
Stroški reklame in propagande	1.629.901	217.437	13,34	13,34
Izdatki za reprezentanco	224.742	116.755	51,95	51,95

Ustanovljen solidarnostni sklad

Centralni delavski svet je na svoji 7. redni seji dne 26. marca 1974 obravnaval sklepe delavskih svetov TOZD in OSS, da se v združenem podjetju Cinkarna ustanovi solidarnostno intervencijski sklad.

Sklad se formira iz sredstev proste amortizacije za 1974. leto tako, da vsaka TOZD ali PE nameni v sklad 20 % planiranih prostih sredstev amortizacije. Ob solidarnostnih investicijah se posojilo vrača s 3,5 % obrestno mero. V primerih pa, ko bodo ta sredstva uporabljena za novo investicijo, se stopnja obrestne mere določi s posebnim dogovorom.

Omenjena sredstva bodo uporabljena izključno v primerih, ko je posamezni enoti zaradi višje sile ali ob trenutno izrazito neugodnih pogojih potrebna intervencija. Istočasno zagotavljajo tako zbrana sredstva možnost popolnejšega vsklajevanja poslovanja v posameznih delih podjetja.

V normalnih pogojih služijo vložena sredstva kot kvalitetna

obratna sredstva tisti enoti, ki je delež vložila. V primeru koriščenja pa s uveljavi takomenovani posojilni odnos.

Vložena sredstva se po zaključnem računu praviloma vrnejo TOZD in PE s tem, da se za naslednje leto ponovno določi način združevanja v solidarnostno intervencijski sklad.

O uporabi sredstev sklada odloča Centralni delavski svet podjetja.

Praznovanje 50. obletnice zloma ORJUNE v Zasavju

V revirjih so pripravili praznovanje enega izmed najpomembnejših dogodkov iz bogate, revolucionarne zgodovine delavskega gibanja v revirjih. Prvega junija 1974. je poteklo namreč 50 let od zgodovinskega spopada slovenskega delavstva s fašistično organizacijo Orjuna. Tega dne je slovenski proletariat na čelu z revirskimi rudarji — delavci pod vodstvom Komunistične partije, skupno z delavskimi obrambnimi četami PAC iz revirjev in Ljubljane zadal tej organizaciji odločilen udarec, od katerega se ta jugoslovanska fašistična organizacija ni več opomogla.

Dogodki v Trbovljah so sestavni del boja jugoslovanskega delavskega razreda proti takratnemu centralističnemu režimu v Jugoslaviji ter jugoslovanskemu nacionalizmu, ki ga je ponujala Orjuna, prežetega z brutalnostjo fašizma ter so kot taki pripomogli, da je bil odbit prvi val fašizma v Jugoslaviji.

Obnavljajoča se moč delavskega razreda je navedla centralistični režim, da odobri najavljeni pohod Orjune v Trbovlje, »v rdečo komunistično trdnjavo.« Pohod je pomenil predzren izziv tako delavstvu kot nacionalnim opozicijskim silam, v prvi vrsti komunističnemu gibanju. Za ta pohod je Orjuna zbrala pristaše iz vse Slovenije, Zagreba, Splita in drugod s čimer je prerastel okvir slovenskega političnega dogajanja in prejel značaj akcije v vsedravnem obsegu. Orjuna je v Trbovljah tako nastopila kot udarna pest centralističnih in hegemonističnih krogov srb-ske bružazije.

Pod vodstvom Komunistične partije v Sloveniji so se rdeči revirji zavestno in načrtno pripravljali na oborožen odpor proti Orjuni v Trbovljah. Delavstvo je v Trbovljah branilo svoj kraj, svoje domove, svoje pridobitve in svojo kulturo.

Ravnalo je v skladu z opozo-

rili in navodili Komunistične partije, ki ji gre zasluga, da je zgodaj spoznala nevarnost fašizma — grožnjo slovenskemu narodu kot celoti.

Po aprilski generalni stavki leta 1920 je bil to najhujši notranje-politični spopad v Sloveniji. V njem se je odrazila ostra razredna napetost in ostra nacionalna kriza v takratni Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Dan 1. junij 1924. leta zato označujemo v zgodovini boja delavskega razreda kot pomemben dogodek in zmago delavskega razreda v zaustavitvi fašistično-nacionalističnega pohoda v takratni Jugoslaviji. Zato tudi stališče Izvršnega biroja Predsedstva ZK Jugoslavije, da ob 50-letnici zloma Orjune v Zasavju tem akcijam in borbi delavskega razreda po vsej državi damo vsejugoslovansko obeležje in pomen.

Priprave na praznovanje te pomembne obletnice, ki jih je vodil poseben 30-članski republiški odbor pod vodstvom predsednika CK ZKS tov. Franceta Popita imajo zato vseslovenski in tudi jugoslovanski značaj.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune so v Zasavju obeležili z vseslovensko delavsko proslavo, ki je bila na sam dan spopada, tj. 1. junij 1974 v Tr-

bovljah. Na proslavi, ki se jo je udeležilo 25 do 30 tisoč ljudi iz vse Slovenije, je govoril sekretar Izvršnega biroja Predsedstva ZKJ tov. Stane Dolanc. Proslava je bila sklenjena s kulturnim programom v katrem je nastopilo 780 članov kulturnih skupin iz vsega Zasavja ter vseljuskim praznovanjem po končani proslavi.

Vsebinski koncept praznovanja 50. obletnice zloma Orjune v revirjih izhaja od kontinuitete revolucionarnega delavskega gibanja od konca leta 1918 pa vse do današnjih dni. To pomeni, da praznovanje te obletnice ni posvečeno samo samemu spopadu rudarjev, revirskih delavcev z Orjuno, ampak da obsega čas in dogodke v letih med obema vojnama, ko je v rudarskih revirjih vznikla »Komunistična partija«, vznikla »trboveljska komunna«, ko je prišlo v dneih od 20. julija do 17. septembra 1923. leta do največje rudarske stavke, zasedbe rovov in gladovne stavke in ko so v zasavskih revirjih zrastle množična delavska kulturna društva, kakor tudi obdobje graditve nove Jugoslavije.

Današnji čas daje vsemu temu poseben pečat, saj prav v tem obdobju s sprejetima ustavama nadalje razvijamo in poglobljamo razredno usmeritev naše družbe ter s tem vlogo in položaj delavskega razreda s tem, da dokončno uresničujemo težnje delavskega razreda» po osvoboditvi in oblasti«, cilje, za katere so se borili tudi rudarji, delavci iz rdečih revirjev.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune v Zasavju tako pomenil manifestacijo delavstva iz vse Slovenije s čimer je izpričana vztrajna borba delavskega razreda za nov in drugačen

svet, za nove družbene odnose na osnovah, ki so koncipirane v ustavi SFRJ in SRS.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune pa so v Zasavju — Trbovljah trajno zabeležili z odkritjem novega spomenika. Novi spomenik, ki je postavljen na kraju samega spopada t. j. pred muzejem ljudske revolucije v Trbovljah, ima sicer vsa obeležja spopada z Orjuno, vendar pa v svoji zasnovi pomeni življenje in borbo delavskega razreda, ki jo je leta prehodil in doživljal v pretekli zgodovini. Spomenik izdeluje naš rojak kipar Stojan Batič.

Pomembna kulturna pridobitev za Trbovlje in tudi Zasavje pomeni sedanja sanacija muzeja ljudske revolucije v Trbovljah. S preureditvijo tega objekta je v Trbovljah omogočeno, da bo muzej imel tisto vsebinsko vrednost in pomen, ki mu glede na preteklo bogato, revolucionarno zgodovino Trbovelj in revirjev tudi upravičeno pripada.

Po programu praznovanja so imeli v Zasavju v zadnjem tednu meseca maja t. l. vrsto kulturnih in športnih prireditev. Na teh prireditvah naj bi predvsem sodelovala kulturna in športna društva iz delavskih centrov Slovenije; vrsto prireditev pa so organizirala društva iz Zasavja. V program je vključena tudi šolska mladina iz Zasavja.

S svojim programom pa se v praznovanje vključuje prav tako slovenska mladina, ki je 50. obletnico zloma Orjune določila kot svojo osrednjo proslavo v tem letu.

Zanimivosti

Ali veste kako dolga je ena sekunda? Verjetno bo kdo rekel, da sploh ni dolga, in je nepomembna, a poglejmo nekaj zanimivih podatkov, ki nam kažejo, da se v pičli sekundi lahko marsikaj zgodi.

Ce se človek na vso moč trudi, preteče v eni sekundi 10 m, pes zmore v sekundi 8 metrov, noj 14 m, zebra 19 m, zajec 20 m, gepard, ki je najhitrejši na trdih tleh pa celo 33 m v sekundi ali 118 km na uro. Torej je gepard hitrejši od fička, ki v sekundi prevozi največ dobrih 30 m.

Športni avtomobil npr. Porsche 917 prevozi v največji hitrosti 61 m v sekundi, dirkalno vozilo »Blue Flame« pa kar 280 m v sekundi.

Med ptiči je najhitrejša črna burjevka, ki preleti v sekundi 115 m ali 415 km v eni uri.

Topovska granata preleti v eni sekundi 1600 m, medtem ko najhitrejša letala X-15 napravijo v eni sekundi pot dolgo 2 kilometra. Štirikrat hitrejša od najhitrejših letal pa je bila vesoljska ladja Apollo — 16, katere največja hitrost na poti proti luni je bila 8000 m v sekundi.

Sicer pa se na svetu v vsaki sekundi rodijo 4 otroci, v isti sekundi pa umro trije.

Obisk diplomatov iz NDR

Pred dnevi so obiskali našo organizacijo združenega dela diplomatski predstavniki iz Nemške demokratične republike Helmut Ziebarth izredni in opolnočeni ambasador DDR, Horst Schadow, generalni konzul DDR, Wolfgang Fichter, ataše ambasade in Wolfgang Wagner, dipl. ing., ekonomski svetnik ambasade DDR.

Goste je v imenu Cinkarne sprejel namestnik generalnega direktorja Rudi Sibli, dipl. ing.

V prisrčnem razgovoru, v katerem so sodelovali predstavniki občinske skupščine, samoupravnih organov, družbeno-političnih organizacij, vodstva OZD in TOZD, so gostje iz Nemške de-

mokratične republike dejali, da je bilo dosedanje sodelovanje med obema državama pri izgradnji tovarne titanovega dioksida zelo uspešno, izrazili pa so tudi prepričanje, da se bodo taki odnosi med obema državama, zlasti pa med obema podjetjema še poglobili.

Po končanih razgovorih so si gostje ogledali tovarno titanovega dioksida.

V mesecu aprilu je bilo osemnajst nezgod pri delu, in v PE vzdrževanje in energetika: strojno vzdrževanje 5, (22); elektro vzdrževanje 1, (2); ARM 1, (2); TOZD metalurgija: keramika 1, (4); valjarna 3, (8); TOZD grafika: tiskarske plošče 4, (7); TOZD titanov dioksid: proizvodnja 3, (7). Številka v oklepaju pomenijo skupno število nezgod v prvih štirih mesecih letošnjega leta.

Na poti so se poškodovali: Špiljak Anton — strojno vzdrževanje Butinar Lovro — transport; Jus Franc in Keres Đuro oba iz titanovega dioksida.

Brez nezgod v tem mesecu so bili: OSS — glavna direkcija; PE transport in TOZD kemija.

PRI DELU SO SE POŠKODOVALI:

PE VZDRŽEVANJE IN ENERGETIKA

Strojno vzdrževanje

Curk Stanko (2. nezgoda). Pri podlaganju lesa pod grabilec se je zaškabil v kazalec desne roke; (naglica pri delu).

Jutriša Anton (1. nezgoda). Pri popravilu lopute se je iz silosa vsulo cinkovo belilo, ponesrečenec je odskočil in z glavo udaril v drug silos; (nesmotrn način dela).

Toman Adolf (5. nezgoda). Ko je odpiral vrata bunkarja se je sprožil cevni drog in ga udaril nad desnim ušesom; (nedisciplinarni sodelavcev).

Velenšek Avgust (5. nezgoda). Pri rezanju pločevine se je urezal na zapetje leve roke; (naglica pri delu).

Znidaršič Peter (1. nezgoda). Pri razkladanju materiala mu je stisnilo prstanec desne roke; (slaba organizacija dela v skupini).

Elektro vzdrževanje

Šket Lado (1. nezgoda). Ko se je vračal z mopedom iz skadišča drobnega materiala je na dvorišču trčil v tovornjak in se poškodoval; (osebna neprevidnost).

ARM

Plevnik Anton (1. nezgoda). Pri dvigovanju uteži, si je poškodoval podlaketa desne roke; (napor).

TOZD METALURGIJA

Keramika

Varga Ljudevit (1. nezgoda). Zaradi neprimerne vlečenja vozička iz tunelske peči, si je poškodoval gleženj desne noge; (naglica pri delu).

Valjarna

Dečman Marjan (1. nezgoda). Pri obrezovanju pločevine ga je udaril ročaj škarij v zgornjo ustnico; (naglica pri delu).

Fijačko Edvard (1. nezgoda). Pri valjanju mu je spodrsnila desna roka ob rob pločevine in se je urezal na kazalec; (naglica pri delu).

Verbič Franc (7. nezgoda). Pri valjanju pločevine je začutil močno bolečino v desnem ramenu; (naglica pri delu).

TOZD GRAFIKA

Tiskarske plošče

Bombek Irena (1. nezgoda). Slabo zapeta dvigalka je povzročila zdrsnitev stresalne mize, nosilna vrva pa jo je udarila po levem ramenu; (osebna nepazljivost).

Dorđević Živanka (1. nezgoda). Slabo zapeta dvigalka je povzročila padec stresalne mize pri čemer jo je rob mize udaril v zapetje desne roke; (osebna nepazljivost).

Pungeršek Viktor (3. nezgoda). Pri skoblanju poravnalne letve mu je spodrsnilo in si je poško-

doval palec in kazalec desne roke; (naglica pri delu).

Pušnik Mihael (1. nezgoda). Zaradi neustrezne uporabe zaščitnih rokavic je dobil vnetje kože na desni roki; (nedisciplinarnost).

TOZD TITANOV DIOKSID

Proizvodnja

Golob Milan (1. nezgoda). Pri snemanju palete iz skladovnice je slednjo prehitro spustil na koleno in si ga poškodoval; (osebna nepazljivost).

Kovačević Boško (1. nezgoda). Pri prenosu tehtnice se je spotaknil in padel ter si pri tem poškodoval kazalec in sredinec leve roke; (nesmotern način dela).

Vaclavek Slavko (1. nezgoda). Pri naravnavanju vreč na transporterju ni opazil, da na traku manjka letev kamor je stopil in si poškodoval gleženj desne noge; ((hiba na transporterju).

Podatki nezgod nam kažejo še eno značilnost, na katero želimo opozoriti t. j. da kar 50% vseh poškodovancev predstavljajo novinci. Iz tega lahko zanesljivo sklepamo, da je novincem pri uvajanju v delo posvečena premajhna skrb in da bodo morali zato skupinovodje predvsem pa delovodje posvetiti temu problemu več pozornosti.

Izgubljeni dnevi zaradi nezgod pri delu in na poti:

	Pri delu april kumul.	Na poti april kum.
Gl. direkcija	52 187	26 157
Vzdrž. in energ.	113 451	11 20
Transport	26 128	3 14
Metalurgija	40 167	19 51
Kemija	52 313	— 16
Grafika	81 158	— 20
Titanov dioksid	45 135	12 29
SKUPAJ	409 1539	71 307

Služba za varno delo

V LJUBLJANI BO 27. JUNIJA OSREDNJA JUGOSLOVANSKA PRIREDITEV OB DNEVU SAMOUPRAVLJALCEV

Preverili bodo našo samoupravno prakso

Pripravljalni odbor za prireditve ob letošnjem dnevu samoupravljalcev 27. junija je že izdelal vsebinski in organizacijski okvir osrednje in vsejugoslovanske prireditve. Ta bo v Ljubljani, kjer se bodo dopoldne delegati in gostje zbrali v skupščini SRS in poslušali referat Franceta Popita o izkušnjah pri uresničevanju ustave v družbeno-ekonomskih odnosih ter prisostvovali podelitvi priznanj Zveze sindikatov Slovenije organizacijam in posameznikom za njihov prispevek v uveljavljanju samoupravljanja. Popoldne pa se bodo po lastnem izboru vključili v eno izmed 17 tematskih razprav o različnih vprašanjih v zvezi s samoupravljanjem v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in inštitucijah.

Osrednje prireditve se bo udeležilo iz Slovenije 100 delegatov temeljnih organizacij združenega dela in 50 delegatov krajevnih skupnosti, iz drugih republik in pokrajin pa bo na prireditvi 150 delegatov temeljnih organizacij združenega dela in 50 delegatov krajevnih skupnosti.

PIREDITVE NE LE V LJUBLJANI MARVEČ PO VSEJ SLOVENIJI

Organizatorji letošnje osrednje prireditve ob dnevu samoupravljalcev — republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in republiški odbori sindikatov, svet

Zveze sindikatov Jugoslavije, Asociacija klubov samoupravljalcev Jugoslavije, skupščina SRS, skupnost slovenskih občin in centralni komite ZKS — so se dogovorili z občinskimi organizacijami Zveze sindikatov, Zveze komunistov in skupščinami, da bodo v juniju in juliju tudi pri njih organizirali podobne prireditve, na katerih bodo med drugim tudi pripravili razpravo za svoje delegate, ki bodo sodelovali na osrednji prireditvi v Ljubljani, ali pa razpravljali o gradivu osrednje prireditve. Dogovorili so se tudi, da bodo prireditve organizirali kolikor bo mogoče medsebojno vsebinsko in časovno usklajeno in da bodo zagotovili njihov manifestativen značaj.

Kaže torej, da bo letošnji junij v Sloveniji v znamenju razgibanega proslavljanja dosedanjih dosežkov jugoslovanskega samoupravljanja!

(Nadaljevanje s 1. strani)

● Za vse člane kolektiva, ki bodo želeli kupiti obveznice federacije bo naročila zbirala služba v prostorih družbeno-političnih organizacij in tajništvu samoupravnih organov. Ker pričakujemo, da bo nakup obveznic najbolj intenziven v dneh izplačila osebnih dohodkov, je prav, da se člani kolektiva telefonično ali na kak drug način informirajo o dejanskih pogojih nakupa obveznic. Odkup obveznic s strani članov kolektiva bo mogoč s predložitvijo gotovine v znesku vrednosti obveznice. Tehnična opravila bo opravila omenjena služba.

Ob sklepu obvestila želimo še enkrat opozoriti na dejstvo, da so obveznice I. serije v prodaji le do konca tega meseca in jih kasneje ne bo mogoče več kupiti, zato prosimo, da vsi zainteresirani upoštevate rok nakupa le-teh.

TEDENSKI URNIK ŠPORTNO REKREACIJSKIH POPOLDNEVOV

SREDA: kegljanje, v Štorah od 16. do 18. ure

ČETRTEK: rekreacijski center na GRICKU za cinkarnarje od 16. ure dalje; možna rekreacija: odbojka, mali nogomet, streljanje, lokostrelstvo, rusko kegljanje, mini golf, namizni tenis, TRIM steza, badminton, pikado, otroško igrišče (pesek) in košarka.

SOBOTA: kegljanje na kegljišču Ingrad od 17. do 19. ure.

TOREK IN PETEK: od 16. ure dalje igranje namiznega tenisa v dvorani (baraka) pri ambulanti.

ČETRTEK: streljanje v dvorani pri ambulati od 16. ure dalje.

Vabljeni!

Novice iz celjskega gledališča

Proti koncu sezone

Slovensko ljudsko gledališče Celje se naglo približuje koncu letošnje sezone. Prav na kratko preletimo igre, ki jih je do danes odigralo za najrazličnejše obiskovalce doma v Celju in drugod. V kratkem bo namreč zadnja premiera, postavljena je na 17. maj, nato pa bo v mesecu juniju in že v drugi polovici maja pripravljalo novo sezono, za katero so bila dela izbrana že ob Novem letu.

Prizor iz Celjskega grofa na žrebcu (Ljuba Belakova in Bogomir Veras)

Ustavimo se najprej ob komediji »Ubu kralj in Poljaki«. Napisal jo je mlad francoski avtor ob koncu prejšnjega stoletja in še danes velja to delo za temeljni kamen vsega evropskega modernega iskanja v gledališčih. Alfred Jarry je umrl zelo mlad, ostal pa je njegov izum. Zgodba je otroško preprosta. Oče Ubu želi postati poljski kralj. Ni mu dovolj, kar ima, s pomočjo oprode in svoje žene matere Ubu napade Poljsko, premaga in ubije zakonitega kralja in zavlada. Zaradi svoje brezmejne požrešnosti pa ne vlada modro, ampak dobe-

sedno trga, ropa, uničuje vse, česar se dotakne. Nalaga dvojne, trojne davke, jih sam izterjuje, pobija plemiče, da bi se polastil njihovega premoženja, likvidira sodnike, ker ga pri priči ne ubogajo, v deželo v najkrajšem času zanese skrajno revščino, nered in nesrečo. Eden izmed sinov bivšega kralja se reši in osnuje odpor. Vsa zgodba do Ubujevega strahopetnega bega v Francijo je preprosta, vse je na dlani, nič ni skrito podobno kakor v gledališču lutk, za katere

mladega slovenskega dramatika Frančka Rudolfa. Pripoveduje o razmerju med grofom Hermanom in njegovim sinom Friderikom, o njunem sporu za voljo Friderikove žene Veronike z Desnic. Zgodba se začne v zelo razigranem okolju sejmarskih glumačev, ki hodijo od sejma do sejma, kažejo slike in prikazujejo grozljive zgodbe. Sami tudi posegajo v spor, saj sta Herman in Friderik le dva od njihove komedijantske skupine.

Z mnogo uspeha je bila odigrana tudi komedija »Kralj Malhus« Ervina Fritza, ki je povzel snov po Cankarju in jo docela posvoje obrnil. Tudi »Požar« Igorja Torkarja je žel veliko hvale in igran je bil na festivalu malih odrov v Novi Gorici, povabljen pa je bil tudi v Beograd na festival monodrame. V tem delu je namreč glavni nosilec besede in dogajanja le en igralec, v našem primeru Sandi Krošl v uspešni vlogi klovnova Valentina.

Sredi sezone smo začeli igrati gledališko pravljico »Igra o zmaju«, ki jo je napisal celjski dramatik Juro Kislinger, in pa recital »Za staro pravdo«, posvečen kmečkim puntom na Slovenskem in Hrvaškem. Obe deli še uprizarjamo in ju toplo priporočamo. Sezono smo odprli s pesniško dramo Vena Tauferja »Prometej ali tema v zenici sonca«, ki obravnava klasično snov o prinašavcu ognja, počlovečnem bogu Prometeju. Naslednje delo je bilo tragikomedija velikega ruskega pisatelja Čehova »Utva« (Galebica). Vsa dela letošnje sezone so še na razpolago. Prihodnjič vas bomo seznanili z repertoarjem za naslednjo sezono. V njem bo manj slovenskih novitet, več komedij pa bo iz svetovne klasične zakladnice, med slovenskimi deli pa že zdaj omenimo popularno igro »Razvalina življenja« Franca S. Finžgarja.

J. Ž.

je bilo najprej delo tudi napisano. Komičnost dogajanja je ravno v tem, da lahko spremljamo dogodke tako, da že vnaprej vemo, kakšen razkroj prinašajo s sabo. Na eni strani grozovitost in na drugi smešnje tipično meščanske pohlepnosti in pogoltnosti, ki se lahko konča — in tu je pisatelj izredno bistrovидno že napovedoval prihod fašizma — le v krvavo nori soldateski.

Zadnje delo, ki smo ga že videli (je pa še vedno na programu in si ga lahko še ogledate), je gledališko razgibana pripoved »Celjski grof na žrebcu«

Prvo interno prvenstvo v kegljanju na 200 lučajev

V soboto, dne 20. aprila je kegljaška sekcija Cinkarne organizirala interno prvenstvo v kegljanju na 200 lučajev, katerega se je udeležilo devetnajst tekmovalcev in dve tekmovalki.

Udeležba sama je bila dokaj slaba, saj se je tekmovalca udeležila le slaba polovica tekmovalcev in tekmovalk in še to samo tisti, ki več ali manj redno prihajajo na kegljišča in so fizično boljše pripravljene. Tekmovanje je potekalo v najlepšem redu in gre vsa pohvala organizatorjem tekmovalca predvsem pa predsedniku sekcije tov. Kolšek Fricu.

Med tekmovalci je imel največ uspeha Kukič Rado saj je podrl 995 lesov in tako postal prvak

Vrstni red posameznikov je naslednji: (številke pomenijo število podrtih lesov):

Kukič Rado 995, Grkovič Budimir 891, Kolšek Fric 856, Šmon Polde 852, Cervan Franc 817, Grizolt Miran 767, Farčnik Jože 756, Pečnik Maks 754, Horvat Bojan 745, Pavšner Vinko 742, Leban Marjan 733, Kukič 729, Zolger Tomo 679, Zagmajster Ludvik 671, Valenčak Jože 645, Tukarič Marko 630, Jezernik Stanko 627, Omersel Peter 613.

Clanice: Rovšnik Anica (100 lučajev) 353 in Justin Anica (50 lučajev) 119.

Uspeh celjskega gledališča na festivalu v Zemunu

Od 12. do vključno 14. aprila se je v zemunski gledališki hiši beograjskega narodnega gledališča odvijal lani ustanovljeni in letos prvič ponovljeni mednarodni »Festival monodrame in pantomime«. Zadnji festivalski večer je nastopil celjski igralec Sandi Krošl z monodramo Igorja Torkarja »Požar« in v režiji Jurija Kislingerja.

Za nastop na festivalu je bila celjska uprizoritev izbrana izmed nad 30 prijavljenih iz vse države in zamejstva. Sandi Krošl je za svoj nastop v Zemunu prejel srebrno medaljo.

Festival monodrame in pantomine v Zemunu je svojska gledališka prireditelja, ki se vse bolj uveljavlja s svojim osnovnim namenom — znova uveljaviti na odru predvsem igralca. O kakovosti festivala pa pričajo imena sodelujočih, kot na primer lanski zlati nagajenec Slavko Simić, svetovno znani češki pantomimik Ladislav Fijalka itd. Letošnji dobitnik zlate medalje je Josip Pejaković iz Sarajeva.

Po končani celjski predstavi je bil zelo buren aplavz in številni navzoči kulturni in družbenopolitični delavci so se še po predstavi zadržali v foyerju gledališča.

Nevarnosti, ki grozijo v sodobni vojni

(Nadaljevanje)

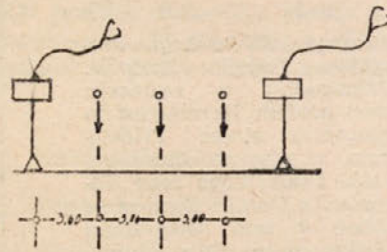
Se iz časa prve svetovne vojne obstajajo različne naprave za detekcijo šumov, katere ustvarja orodje za opravljanje zemeljskih del: hidrofona, geofona, telegeofona in seizma — steteskop. Vendar ti aparati niso mogli registrirati komaj slišno grebenje in ječanje.

Raziskovanja in praktične izkušnje so pripeljale do zaključka, da je potreba iznajti postopek za uporablanje enega od navedenih aparatov s pogojem, da se odpravijo njegove slabosti.

Raziskovanja v Franciji so v začetku bila usmerjena na naveden geofon, to je geofon brez električnega ojačevalca. To je naprava, ki s pomočjo uporabe metalne mase, tekočine ali zraka sprejema in mehanično ojača vibracije zemljišča ali materiala iz pod katerega se nahajajo zasuti.

Postopek pri prisluškovanju z geofonom je naslednji:

Najprej aparate postavijo na določeno mesto, kakor je to pokazano na sliki 1 pri čemer je

dovolj učinkovit pri preiskovanju ruševin. Po številnih poizkusih v raziskovalnem centru za hitro prospekcijsko materiala, nastalega pri rušenju hiš uporabljajo geofon z enostavnim sprejemnikom, ki je v prodaji pod imenom — mehansko akustični detektor.

Mehansko akustični detektor služi za odkrivanje izvora zvokov, signalov, šumov ali glasov, ki so na kakršenkoli način zaprti ali zakopani (pod plazovi, ruševinami od bomb ali potresa itd.).

Na osnovi akustičnih prenosov in vibriranj ter jakosti zvoka, kar je seveda odvisno od medija prenosa vibracij, je mogoče s pomočjo geofona ugotoviti lego izvora teh akustičnih zvokov. Ker so običajno ti signali ali zvoki manjše jakosti, je te signale treba zbrati, ojačiti in prenesti v uho iskalca teh zvokov.

Take aparate, ki ojačujejo akustične zvoke, proizvajajo v nekaj državah. Toda ti aparati so konstruirani tako, da ni mogoče ugotoviti njihove prave konstrukcije. V bistvu so to aparati, ki preko podnožja prenašajo zvok na membrano, ki zaniha v ritmu prejete frekvence, membrana pa ojačanje signale prenaša preko parabolično oblikovanega ohišja v svetloskop in v uho iskalca zvokov.

Za iskanje zakopanih ponesrečencev je potrebno, da leti z udarjanjem na kakršenkoli predmet povzročajo vibracije ali zvoke in to v enakomernih presledkih, da bi geofonist mogel poiskati zakopano osebo. Aparat geofon že občuti udarce 0,25 kpm, na razdaljo 25 m, kar je v ruševinah približna jakost 40 decimetrov (dB).

Ekipa za reševanje ponesrečencev izpod ruševin ima običajno 20 ljudi, ki imajo na razpolago 7 do 8 aparatov.

Materiali, ki prenašajo zvok, so: zrak tekočine in toga telesa. Od naštetih materialov je najzanesljivejši material v trdnem stanju.

6. Postopek odkrivanja z geofonom »SKOPJE«

Francozi so s svojim geofonom reševali ljudi, ki so bili zasuti v ruševinah v Agadirju. Prišli so na pomoč tudi pri reševanju ljudi ob potresu v Skopju. Princip francoskega geofona ni znan, ker je konstrukcija naprave tajnost tovarne.

Naš domači geofon deluje na principu zračnega pritiska. Glasnost aparata je podana z logaritmom razmerja pritiskov:

$$L = 20 \log. \frac{p}{p_0} \dots I$$

kar pomeni:

L = glasnost
p = zračni pritisk, ki ga merimo
p₀ = osnovni, ali normalni zračni pritisk

$$p_0 = 0,2nb \quad (nb = \text{nanobar}) \\ = 2 \cdot 10^{-4} mb \quad (mb = \text{mikrobar} = 10^{-6} \text{ bara}) \\ (1 \text{ bar} = \text{atm} = 1 \text{ kp/cm}^2)$$

1 mikrobar je srednja pogovorna glasnost na razdalji 1 m od ušesa. V električnem smislu je to 2,42 nW/cm² (nanowat na cm²).

Nominalni tlak 1 mikrobara znaša v fonih po formuli I

$$L = 20 \log. \frac{1 \cdot 10^4}{2} = 20 \log. (5 \cdot 10^3)$$

$$p = 1 \text{ mb}; p_0 = 2 \cdot 10^{-4}$$

$$L = 20 \times 3 \times 0,7 = 40 \text{ fonov} = 40 \text{ dB}$$

1 fonov je spodnja meja slišnosti

120 fonov je rušilni zvok, pri katerem se lahko ogluši.

Pripravljeni aparat registrira z jakostjo 40 dB udarec 0,1 kpm:

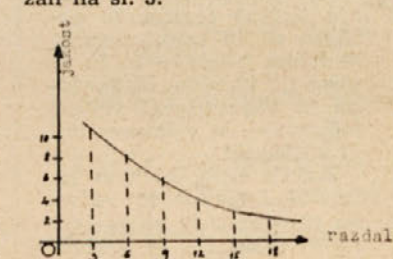
- na razsutem terenu do 15 m globoko,
- na običajnih tleh 18 m globoko,
- na trdih tleh 22 m globoko (stavbe iz betonskih okvirjev in skeletov)
- v zadnjem terenu 30 m globoko.

Stalni šumi, kot so veter, okoliški promet in podobno, so običajno v območju 15 do 30 dB. Te motnje z vajo in s pomočjo zaščite aparata zadovoljijo eliminiramo. Enostavno je treba tiste šume, ki jih ne želimo slišati, preslišati.

Način uporabe instrumenta

Mehansko akustični detektor lahko postavljamo na zemljišče z nagibom do 20°. Aparat postavljamo na teren z za to prirejeno konico (za mehke teren), s trinožnikom ali pa s ploščo. Ko je instrument postavljen, ga je treba uglasiti, to je, ugotoviti je treba, da membrana ob udarcu na tla v neposredni bližini detektorja nemoteno zaniha.

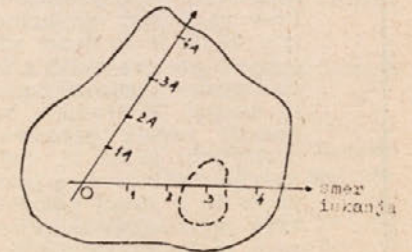
Ko je instrument postavljen, je treba ob njem na razdalji po 3 m spuščati krogle teže 1 kg z višine 0,5 m ali 0,5 kg z višine 1 metra (sl. 2). Jakost teh udarcev imenujemo »nominalna« jakost. Nominalna jakost predstavlja na koordinatnem sistemu krivulja, ki pa je zvezna le, če je teren enakomeren. Slišni diagram nominalne jakosti zvokov je prikazan na sl. 3.

Iskanje ponesrečencev

Ekipe geofonistov si najprej izberejo terene, ki jih je treba pre-

iskati. Preiskovanje terena je treba začeti sistematično od določenega izhodišča v premah in pod določenimi koti. Razmak med posameznimi stojišči je okrog 3 m. (sl. 4).

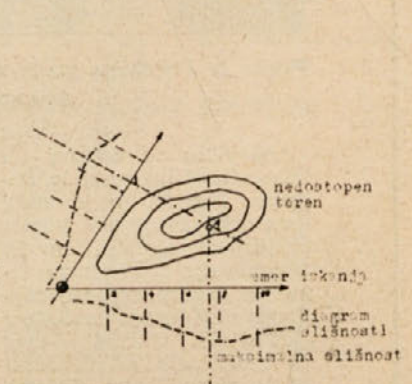
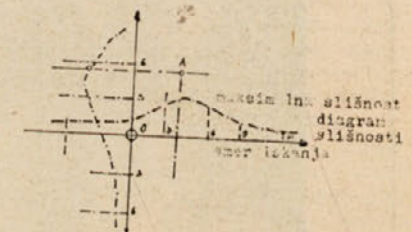
Primer: V smeri 1 A do 3 A smo dobili nejasne šume. Smer zakopanega ponesrečenca ni pravilna. V smeri 1, 2, 3, je šum izrazitejši, zato je možnost, da odkrijemo ponesrečenega večja. Seveda je to iskanje popolnoma odvisno od tega, ali zakopani daje znake življenja ali ne.

Za iskanje ponesrečenih so primerne tri metode:

- A: iskanje središča jakosti zvokov — direktno
- B: iskanje središča jakosti zvokov — indirektno
- C: triangulacija jakosti zvokov.

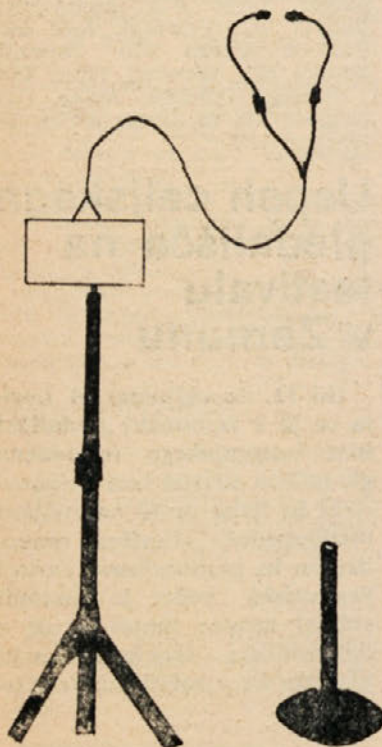
Iskanje središča jakosti zvokov — direktno (sl. 5) je možno le takrat, kadar je teren prehodan in površina sorazmerno ravna.

Na ogroženem področju si izberemo dve druga na drugo pravokotni smeri, nato ugotovimo jakosti šumov na posameznih razdaljah. Jakost šumov ali signalov nanašamo kar v zvrnjeni sliki tlorisa terena. V sečišču najizrazitejših signalov se verjetno nahaja ponesrečenec. (točka A).

Ta metoda je možna tudi na neprehodnem in nevarnem terenu. Izberemo si dve smeri okrog področja, kjer mislimo, da se ponesrečenec nahaja. Prav tako nanašamo jakost signala na posameznih razdaljah. Sečišče pravokotnic najintenzivnejših signalov nam daje mesto ponesrečenega, ki nas s signali opozarja na svojo prisotnost.

(Nadaljevanje prihodnjic)

potrebno zagotoviti dober stik sprejemnika z materialom, katerega raziskujemo. Po tem ugotavljajo, kateri sprejemnik registrira močnejši šum (A). Nato premeščajo drugi sprejemnik »B« v smer S₁ v sektor, katerega center je prvi sprejemnik vse do takrat dokler čutnost šuma ne bo identičen za normalen sluh.

Skozi sredino smeri B₁ — A potegnejo pod pravim kotom smer XO. Enak postopek se ponovi v obratni smeri »S₂«, da se dobi smer X'O.

Glede na to se izvor šuma nahaja v rajonu, kjer se sekata smeri XO in X'O.

Da bi se dobila večja natančnost je potrebno uporabljati dva geofona, kot je prikazano na sliki št. 2.

Ta postopek, ki daje dobre rezultate na homogenem terenu ni

III. tradicionalno tekmovanje strelcev

Vsako leto organizira strelska sekcija CINKARNE tekmovanje z zračno puško v počastitev praznika dela. Letošnje tekmovanje je bilo združeno s tekmovanjem med TOZD in PE. Kljub temu, da je bilo v razpisu jasno napisano, da lahko nastopa za vsak TOZD ali PE neomejeno število tekmovalcev in da se za ekipo upošteva 6 najboljših rezultatov članov in dva najboljša pri članicah, ravno tiste TOZD in PE, ki imajo največ članic nastopili brez njih in tako zasedli nižje mesto kot nekompletne ekipe.

Kje je iskati vzrok slabe udeležbe? Ali morda nezainteresiranost članstva ali slaba obveščena članstva s strani posameznih animatorjev v TOZD, saj smo pravočasno razdelili 500 izvodov razpisa o tekmovanju.

Prav gotovo bomo v prihodnje morali ob takšnih in podobnih množičnih akcijah — tekmovanjih posvetiti večjo skrb, da ne bo očitkov, da sredstva, ki so namenjena za enodnevno športno rekreacijo in izletništvo koristijo samo ožji krog cinkar narjev. Nikomur niso zaprta vrata, ravno nasprotno, saj obveščamo in vabimo vedno celoten kolektiv in bi organizatorji, ki pripravljajo kakršno koli množično akcijo bili veseli in zadovoljni, če bi v svoji sredi videli maso ljudi in med njimi tudi vodilne delavce, ki prav tako spadajo v kolektiv Cinkarne.

Rezultati tekmovanja med TOZD in PE:

1. PE vzdrževanje 967 krogov, 6 točk; 2. TOZD metalurgija 841 krogov, 5 točk; 3. TOZD titanov dioksid 719 krogov, 4 točke; 4. TOZD grafika (brez članic) 971 krogov, 3 točke; 5. OOS (samo trije tekmovalci in dve tekmovalki) 544 krogov, 2 točki; 6. TOZD kemija (samo 3 tekmovalci) 319 krogov, 1 točko.

Vrstni red posameznikov III. tradicionalnega tekmovanja v streljanju z zračno puško; člani so dosegli naslednje število krogov: Krajnc Ivan, vzdrževanje 154, Kramarič Franc, metalurgija 143, Pečnik Maks, metalurgija

141, Ulaga Damjan, vzdrževanje 139, Bombač Marjan, grafika 136, Repar Ivan, vzdrževanje 135, Žerjav Franc, grafika 134, Hrovatič Lenart, grafika 133, Krsnik Milan, grafika 132, Zekar Bogdan, vzdrževanje 132, Jonke Franc, grafika 129, Leban Marjan, OOS 129, Krajnc Bogdan, vzdrževanje 128, Mirnik Marjan, grafika 127, Grizolt Miran, vzdrževanje 126, Horvat Bojan, OOS 121, Smole Tone, titanov dio. 121, Kramberger ing. Boris, grafika 121, Mraz Rudi, metalurgija 121, Senčar ing. Jože, grafika 120, Kukovič Martin, titanov dio. 120, Červan Franc, kemija 119, Krajnc Marjan, grafika 114, Strajnič Gojko, grafika 112, Celestina Stane, titanov dio. 109, Podpečan Vinko metalurgija 105, Vrečar Adi, grafika 104, Meze Andrej, grafika 104, Cmok ing. Drago, kemija 101, Veber ing. Mitja, kemija 99, Zunter Franc, metalurgija 97, Ramšak Janez, grafika 95, Janc Adolf, vzdrževanje 95, Ilbašič Rrade, metalurgija 91, Kapun Janez, OOS 89, Jovanovič Jovo, metalurgija, 87, Pelich Janko, titanov dio. 85, Tukarič ing. Marko, grafika 81, Vivod Bojan, grafika 75, Jakov Ludvik, titanov dio. 73, Vervega Viktor, vzdrževanje 69, Bračko Viktor, titanov dioksid 62, Sredovnik Franc, vzdrževanje 61.

Članice: Jeram Marija, OOS 126, Mihelak Helena, titanov dioksid 99, Kolar Elvira, vzdrževanje 89, Špacapan Darinka, metalurgija 86, Gruškovnjak Dragica, OOS 79, Jager Jana, vzdrževanje 64, Jeseničnik Marija, metalurgija 57, Rančigaj Andreja, titanov dioksid 50, Fendre Vida, vzdrževanje 43.

Naši sodelavci iz mozirskega obrata so se za 1. maj pomerili v streljanju

KADROVSKE VESTI

V mesecu marcu so prišli v podjetje:

Laznik Terezija, Milinovič Mišo, Feketića Josip, Mitrovič Ranko, Kersnik Vlasta, Neškovič Momir, Karakolev Dimitrije, Milič Zivotije, Pavlovič Nebojša, Jažovnik Iztok, Bokan Đuro, Hočevar Marjana, Kisersberger Janez, Kovačić Ivan, Kovačić Josip, Iskrač Alojz, Varga Ljudevit, Marjan Dušan, Lavriha Vilko, Horvat Viljem, Siljak Mirko, Bosara Đorde, Toplak Ivan, Beneš Anton, Petrovič Janez, Nastić Zivomir, Navodnik Elfrida, Rodošek Anton, Vukovič Dušan, Ivanovič Ilija, Obrez Štefanija, Kamupš Stanislava, Šimanovič Dušan, Macuh Olga, Leskovšek Slavica, Kojič Milan, Znidaršič Peter, Zagorac Jana, Vodopić Antun, Kop Branko, Duvnjak Ivan.

Odsli iz podjetja: Borenovič Ilija, Ojstrič Leopold, Hodič Kemal, Ovcar Avgust, Spasojevič Milivoj, Šarič Vladislav, Štruml Anton, Dovljašević Bobrislav, Malečić Milorad, Mitrovič Ranko, Tanasijevič Radmila, Voršnik Franc, Todorovič Milorad, Lah Zvonko, Iskrač Alojz, Srše Branko, Hudorovič Zdenko, Antlejš Anton, Ninkovič Milan, Humar Jože, Cizelj Bernard, Jurenc Drago, Pavlinec Milan, Šarič Nikola, Mihelečič Ivan, Polanc Adolf, Mujkič Mirsad, Brinjak Ivan, Marič Ilija, Valečić Branko, Kores Danijel, Popović Mijo, Brezovšek Ivan, Smiljkovič Milomir, Nikolič Radovan, Gajšek Danijel, Čater Karol.

Upokojena sta bila: Bizjak Anton in Terljak Franc.

V MESECU APRILU SO PRIŠLI V PODJETJE: BOSANAC Đorđe, MOHORKO Marija, ŠKOBERNE Srečko, TROGAR Stanislav, FILO Zdravko, MESEC Branko, COLINAC Stevo, PRETNJACA Niko, KIRIN Stjepan, MARIČ Ilija, KOZENI Franjo, CIMUNOVIC Antun, HOCHENRIEDER Marija, JUHANT Nada, JOSIJEVIĆ Radiša, ZMELJAK Rudolf, DOVLJASEVIĆ Dobrislav, PUNGARTNIK Kristijan, GOLČER Drago, ZAGORŠČAK Valant, SPANIČEK Stjepan, BABIČ Milian, GRABAR Ivan, KOKORIČ Dragutin, HORVAT Stjepan, VECKO Josip, MILIČ Branko, PUŽ Izidor, PETROVIČ Marjan, KOVAČEVCI Teufik, MAHMUTOVIČ Mijo, ŠABOLIČ Marjan, KATALENIČ Stjepan, ŠUMIGA Stjepan, REŽIĆ Pero, GRGURIČ Josip, OCVIRK Rozalija, PUKMAJSTER Srečko, SPUDIŠ Drago, FILIPOVIČ Stevo, ZIDAIK Srečko, JUS Anton, FERČEC Aleksander, VUZEM Martin, LEDINSKI Dragutin, KOZULJ Dragutin, MRZLECKI Josip, ALPŠTAJNER Franc, KUZMAN Jelka, MEDVEŠEK Angela, PECKO Silvo, KOPČAK Janko, TOMAN Martin, JESIĆ Ivan, ZDOLSEK Cveto, BREBERIČ Tomislav, FLOREANI Antun, JANKOVIČ Branislav, KAUFNER Željko, GUTENBERGER Marjetica, MLINARIČ Antun, KURUN Inge, VIDACEK Branko, SEKIRACA Jusuf, SVENSEK Stanko, URH Bojana.

ODSLI IZ PODJETJA: GAVRILOVIČ Zoran, PUŠNIK Milan, STANOJEVIČ Mikica, STUPIN Tomislav, OCEPEK Marija, ZELENIK Jurij, HOTIĆ Kemal, MARIČ Ilija, BOZICEVIĆ Marko, NIKOLIČ Milan, ROGIČ Boro, MOHORKO Marjan, PAUKOVIČ Stanislav, LUKACEVIČ Jozo, GRGIČ Slavko, BAŠIČ Ešef, PETRINJAK Juraj, PERC Jožef, PAPRICA Vasilije, STOJANOVSKI Ljubče, PIKL Zlatko, ZAGORŠČAK Valant, VEBLE Ivan, BAZANT Drago, DIJANUŠ Vlado, ŠPANIČ Đuro, UHER Mato, SALAJ Zlatko, KARASAHANOVIC Ramiz, GROBLAR Miroslav, ZOLGER Marjana, NASTIČ Zivomir, PECL Herman, ŠTAUT Anton, DESPOTOVIČ Aleksander, GERŠAK Ivan, PERTINAČ Ivan, STOJMIROVIČ Miodrag, REŽIĆ Pero, GRGURIČ Josip, METLIČAR Martin, KOP Branko, PANIČ Radovan, DUVJAK Ivan, STRES Milena, GORKIČ Dušan, PIGL Venčeslav, KOVAČEVIČ Vinko, BREKALO Vinko, VUKOVIČ Dušan, ANDREJAŠ Martin, GOLOB Jana, ZELENBRZ Franjo, SEKIRACA Jusuf.

V JLA SO ODSLI: HORVAT Mirko, JURKOŠEK Bojan, VALANT Milan, KRIVEC Vincenc, SELIČ Franc, CIRAR Vladimir, KOROŠEK Marjan.

V POKOJ JE ODSSEL: VELIČ Rasim.

Dopisujte v naše glasilo!

Objavljamo spored filmov, ki jih bomo gledali do 15. junija 1974.

Kino Union

Od 27. do 31. maja »PREISKOVA JE KONCANA« italijanski barvni film.

Od 1. do 5. junija »ŠKORPION UBIJA« ameriški barvni film.

Od 6. do 9. junija »SOUNDER ALI PASJE ZIVLJENJE« ameriški barvni film.

Od 10. do 12. junija »DELAVSKI RAZRED GRE V RAJ« italijanski barvni film.

Od 13. do 16. junija »LJUBIMCI IZ BENEK« italijanski barvni film.

Kino Metropol

Od 27. do 31. maja »BILO JE NEKOČ NA DIVJEM ZAHODU« ameriški barvni film

Od 1. do 4. junija »DANES MENI, JUTRI TEBI« italijanski barvni film.

Od 8. do 10. junija »MURPHYJEVA VOJNA« ameriški barvni film.

Od 13. do 16. junija »NABOJ ZA SPOMIN« italijansko-španski barvni film.

Kino Dom

Letni kino

Od 28. maja do 2. junija »PIKA, DOLGA NOGAVICKA« nemško-švedski barvni film (ob 16. uri).

Od 28. do 31. maja »DOBRA KUPCIJA V ITALIJI« angleški barvni film (ob 18. in 20. uri).

Od 1. do 2. junija »ROBIN HUD, OGNJENI LOKOSTRELEC« italijanski barvni film.

Od 3. do 5. junija »CUSTER Z ZAHODA« francoski barvni film.

Od 6. do 7. junija »STANLIO IN OLIO, DVA BRATA« ameriški barvni film.

Od 8. do 9. junija »RIO BRAVO« ameriški barvni film.

Od 10. do 12. junija »REVOLVERAŠINJE« francoski barvni film.

Od 13. do 15. junija »SIERRA TORIDE« ameriški barvni film.

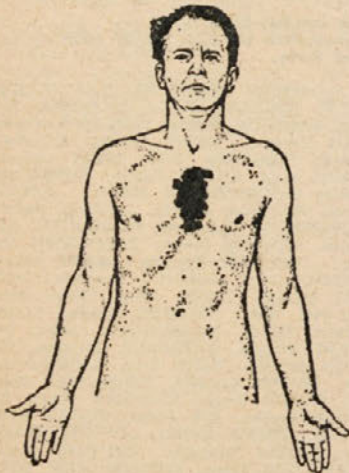
Predstave so vsak dan ob 16., 18. in 20. uri. Program objavljamo po podatkih Kino podjetja Celje in za spremembe ne odgovarjamo.

Prvi znaki pred srčnim infarktom

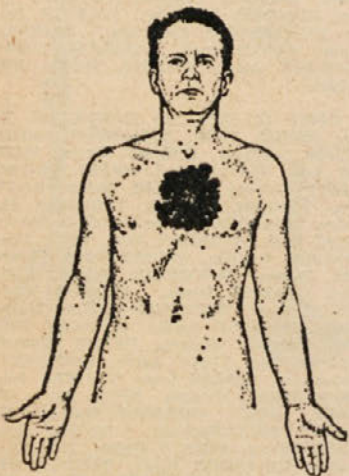
V tem sestavku ne bi govorili o tem, kako deluje srce oziroma kako je treba zdraviti številne srčne bolezni, ki napadajo ljudi tudi že v mlajših letih. Pač pa bi navedli nekaj opozorilnih znamenj srčnega infarkta ter navodil o tem, kaj je treba storiti pri prvih znamenjih. S slikami bomo skušali prikazati mesta na človeškem telesu, na katerih se pojavijo bolečine ali motnje tako, da si bo lahko tudi laik s tem primerno pomagal in ukrepal pred neposredno prvo pomočjo.

Spoznati pravočasno zgodnja opozorilna znamenja srčnega infarkta pa je pogosto življenjskega pomena, kajti v določenih trenutkih gre lahko za nihanje med življenjem in smrtjo, zanesljivo pa določeni pojavi bolečine ali drugačno neugodje, ki se javlja, signalizira možnost infarkta, in to nekaj minut, ur ali dni (možno tudi tedne) pred njegovim neposrednim nastopom.

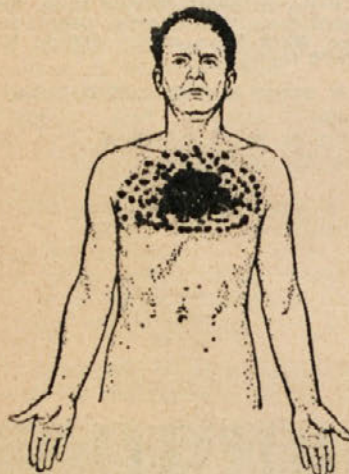
Najprej si oglejmo slike, na katerih zaznamo opozorilna znamenja srčnega infarkta!

Slika 1.

Slika 2.

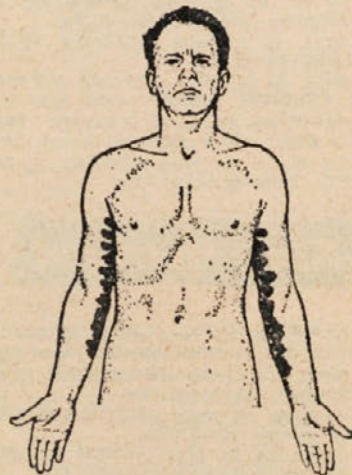
Slika 3.

Na slikah 1, 2 in 3 vidimo naslednje. Srce leži sredi prsnega koša. Neprijeten občutek v sredini (ne na levi strani) pod kravato je najpogosteje znamenje srčnega infarkta. Pojavlja se zbadajoča bolečina, ki navadno ni ostra, občutek pritiska, tesnobe. Bolečina je lahko zmerna, rahla ali huda.

Vzrok: pomanjkanje kisika v srčni mišici.

Bolečina pa je lahko omejena na sredino prsi, lahko pa zajame celotni prsni koš. Značilno je to, da bolečina lahko popusti že po nekaj minutah, ali pa se občuti dlje, cele ure in se potem ponovi čez nekaj ur, dni ali tednov. Ne ostanimo brez skrbi če je bolečina začasno popustila; to so svarila! Mnogi so odlašali z ukrepanjem, čeprav so se podobna opozorilna znamenja večkrat ponovila, dokler niso doživeli hudega napada pa so umrli.

Na slikah 1 — 3 vidimo, kako se zbadajoča bolečina vse bolj širi.

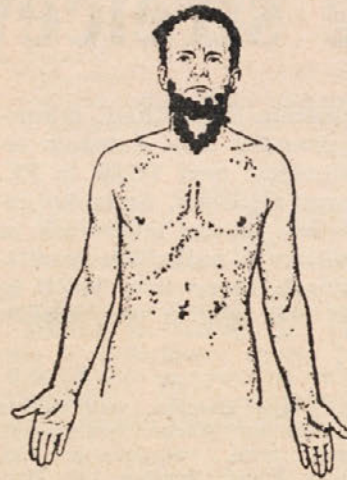

Slika 4.

Na sliki 4 opazimo, kako se je bolečina razširila na roko oziroma na obe roki. Značilno je to, da se bolečina lahko pojavi samo na rokah. S poskusom takoj ugotovimo naslednje: če roki dvignemo navzgor (nad glavo) se bolečine, ki izvirajo iz bolezni srca, ne povečajo!

Neprijeten oziroma neugoden občutek se lahko pojavi na eni strani ali na obeh straneh vratu, spredaj ali zadaj (slika 5). Bolečine lahko nastopijo tudi na spodnji čeljusti. Bolečino je lahko zamenjati z zobobolom »otrdelim vratom« ali artritisom (bolezen vnetja sklepov). S takojšnjim poskusom — zasučite glavo ali jo nagnite naprej in nazaj — boste ugotovili, da je bolečina v zvezi z infarktom. Bolečine okoli srca se ne povečajo. Razlikovanje bolečine med zobobolom in srčnim infarktom pa je težje. Bolje je iti k zdravniku!

Bolečine se pojavijo v zgornjem delu trebuha. (slika 6). Bolečina nastopi ko pritisk tesnoba, občutek polnosti ali kot topo

Slika 5.

Slika 6.

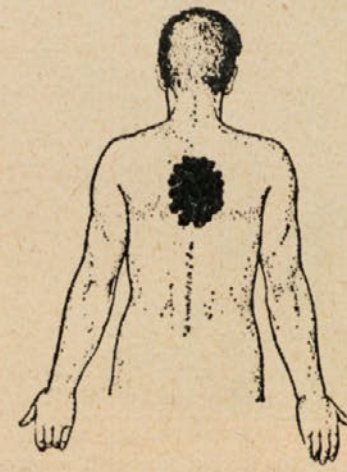
vlečenje. Te vrste bolečin oziroma stanja navadno zamenjavamo s prebavnimi motnjami ali težavami. Bolečina pa se ne omeji samo na trebuh, marveč posega tudi v spodnji konec prsnega koša, tja kjer se cepijo rebra.

Značilno je to, da bolečino spreminja občutek slabosti ali bruhanja.

Med mnogimi možnostmi je tudi ta, da bolečina v hrbtu, pomeni svarilno znamenje srčnega infarkta.

Praviloma se pojavi ta bolečina med lopaticami (slika 7). Bolečina spominja na utrujenost mišic po enoličnem delu z iztegnjenimi rokami in upognjenimi ramami.

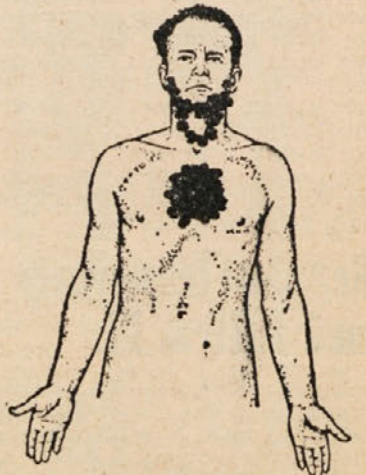
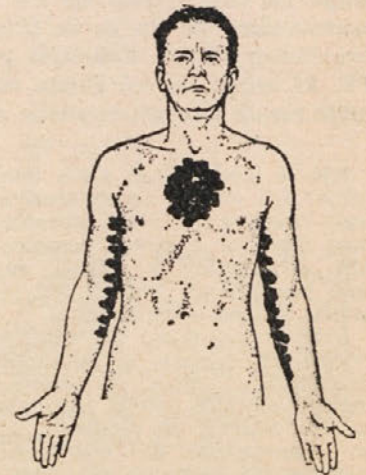
Srčne bolečine se pojavijo pogostokrat kombinirano.

Slika 7.

Na slikah 8, 9 in 10 vidimo te možnosti v kombinirani obliki. Na 8. sliki vidimo kombinacijo bolečin v prsih in rokah; na 9. sliki je kombinacija bolečin v deseti sliki pa se bolečine hkrati pojavljajo v prsih, na rokah, vratu in na čeljustih.

Slika 8.

Slika 9.

Slika 10.

Hkrati se pojavlja ob navedenih bolečinah tudi težko dihanje občutek slabosti ali bruhanje ter močan hladan pot.

Če se potenje ne da pojasniti, oziroma je povezano z bolečinami bodisi v prsih, rokah, vratu in čeljustih, bi morali pomisliti na možnost, da se pripravlja srčni infarkt.

Na slikah 11 in 12 so označene bolečine oziroma zbadanja v bližini srca vendar bolj na levi strani prsnega koša.

Cinkarna in Progres okrepili sodelovanje

Pretekli mesec so predstavniki samoupravnih organov in generalna direktorja organizacij združenega dela Cinkarne iz Celja in Progres, podjetja za mednarodno trgovino, zastopanje tujih firm in turizem iz Beograda podpisali samoupravni sporazum o nadaljnjem poslovnem sodelovanju.

Obe organizaciji združenega dela sta se sporazumeli o skupnem nastopu na posameznih tržiščih v vseh oblikah blagovne menjave, nadalje o skupnem načrtovanju proizvodnega programa in asortimenta, poslovno tehničnem sodelovanju z domačimi in tujimi firmami idr. To sodelovanje se lahko še poveča, o čemar

se bosta organizaciji združenega dela še dogovorili.

Do prvega sodelovanja med obema organizacijama združenega dela je prišlo že pred osmimi leti, ko je znašal promet okoli 500.000 \$, ki se je v glavnem nanašal na uvoz cinka in izvoz naše cinkove pločevine. Sodelova-

nje med obema organizacijama se je iz leta v leto večalo, najbolj pa se je poglobilo med izgradnjo tovarne titanovega dioksida, ko sta sklenili pogodbi o u-

vozu repromateriala za omenjeno tovarno in o izvozu titanovega dioksida; v zadnjem času je dosseglo v zunanjetrgovinski menjavi že okoli 10 milijonov dolarjev.

Prvi znaki pred srčnim infarktom

(Nadaljevanje z 8. strani)

Bolečine, ki se pojavljajo v levem delu koša, se osredotočijo okrog prsne bradavice. Bolečina je lahko v obliki ostrega, zbadajočega občutka, ki pa traja le malo časa (eno ali dve sekundi). Te bolečine ne napovedujejo srčnega infarkta. Razen te bole-

Kaj moramo ukreniti, ko nas je posvarilo?

Če ste spoznali opozorilna znamenja, ki se pojavljajo pred srčnim infarktom oziroma ste že v stanju infarkta, naglo ukrepajte naslednje:

1. Telefonirajte zdravniku, da posreduje za takojšen sprejem v bolnišnico, če gre resnično za srčni infarkt. To bo spoznal zdravnik med telefonskim razgovorom, ko mu boste povedali znake bolezenskega napada.

2. Ko kličete zdravnika oziroma vašo ambulanto, poudarite, da gre za nujen primer, ki ga je treba takoj obravnavati; ne podlezite morebitnim ugovorom administracije.

3. Če svojega zdravnika ne morete dobiti, poiščite sprejemni oddelk najbližje bolnišnice. Ne tvegajte, da se vam bo bolezensko stanje popravilo. Če oklevate, se poslabšajo možnosti da preživite infarkt. Prava ura je najbolj kritična. V tej uri umre za infarktom 50 odstotkov vseh bolnikov.

4. Ko prispete v bolnišnico zahtevajte, da vas takoj sprejmejo. Če bi morali predolgo čakati na rešilni avto, vzemite drug avto. Ne skrbite če vas bo morda malo premetavalo v »neustreznem vozilu« saj zmerno slabša cesta vašega stanja verjetno ne bo poslabšala. Čakanje lahko pomeni smrt. Najdite še koga, ki vas bo spremljal.

— Med vožnjo v bolnišnico sedite pokonci, razen če vam je preveč slabo. Bolečine so v ležečem stanju hujše. Odstranite obleko, če bi utesnjevala. Poskrbite, da boste imeli veliko svežega zraka.

— Če imate pri roki nitroglicerinske tablete zaužijte eno. Napetost vam bo že po 1 — 2 minutah popustila.

Ljudje, ki bolehamo za srčnimi bolezninami, bi morali že v naprej vedeti, kam se bodo zatekli v primeru srčnega napada.

Ponatisnjeno iz varstveno vzgojnega strokovnega časnika »SREČNO«.

V mozirskem obratu za 1. maj

Osnovna organizacija sindikata cinkarniškega obrata v Mozirju, je dne 30. aprila 1974 organizirala ob praznovanju prvega maja športno srečanje za člane svojega kolektiva. S programom je

samski proti poročenim. Rezultat pravzaprav ni bil važen, pomembno pa je to, da je lahko prišel do žoge vsak.

Razvedrila in smeja je bilo ob žogi dovolj. Posamezniki so se

Odbojgarsko srečanje poročenih in samcev

prišel predsednik tamkajšnje sindikalne organizacije. V nekaj besedah je navzočim orisal krvavi štrajk delavcev 1. maja 1886. in dejal, da je bil prav zaradi tega dogodka prvi maj proglašen za mednarodni praznik dela. Sledilo je interno športno tekmovanje v odbojki. Igrali so

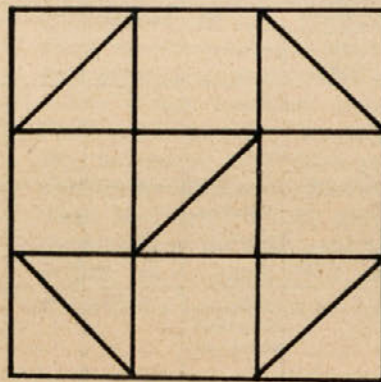
med sabo pomerili v streljanju z zračno puško. Zaključili so s skromno zakusko.

Kolektiv cinkarniškega obrata v Mozirju zna poprijeti za delo, ko je to potrebno, prav radi pa se člani tega kolektiva tudi skupaj poveselejo, ko je primeren čas za to.

Jože Punčuh

Za razvedrilo

Narišite to risbo z eno samo potezo, torej tako, da s konice svinčnika v nobenem primeru ne boste dvakrat potegnili po eni in isti črti in da nobene izmed črt ne boste prekrizali. Če ne bo šlo pa si oglejte rešitev v prihodnji številki.

Slika 11.

Slika 12.

čine pa se pojavlja v levem prsnem košu topa bolečina, ki pa je dolgotrajnejša (minute ali celo ure). Tudi topa bolečina ni znak srčnega obolenja. Bolečino zlasti občutijo ljudje, ki so z delom preobremenjeni.

Zbadajoča bolečina in topa bolečina se lahko pojavita hkrati. Če le pride prepogosto do takšnih pojavov bolečin, se je treba posvetovati z zdravnikom.

Skandinaviska križanka

				ATLETSKI KLUB	KRAJ MED LJUBLJANO IN CELJEM	TEMELJNA ZOBRAŽ SKUPNOST	OTON ŽEMVA	PEVEC UNČAR	ENA IZMED GLOVEKOVIN SLABOSTI	BOJANA ČADE	DVA SAMOGLASNI	RIMSKA 50	ŽENSKO IME			
														RIMSKA 5		
															AVTOM. OZN. NEMČIJE	
				NAJVIŠJA KUPALNA KARTA			KEM. ZNAK ZA RADIO			DELI OBLEKE	PRITRDLJIVICA					
				DEL VOZA			SPLOŠNI JEZIK STARIH GRKOV				PRVE TRI ČRKE ABECEDE					
100 m ²		KEMIČNI ZNAK ZA KISIK	JUNAŠKI EP, VELIKA EPSKA PESNITEV	OSEBNI ZAI MEK KEM. ZNAK ZA DUŠIK		KAČA NAOČARKA						SLADOLED (nemško)	GLAVNO MESTO SLOVENIJE			
POKRAJINA NA SEV. ZAH. SLOVENIJE								IZNAJDI TELO DINAMITA								
POLMER		PESNITEV AKADEMSKI NAZIV (kratica)		ENAKONOČJE NAŠ DENAR												
START, ZAČETEK POTI					NIC	AMERIŠKA VEŠOLJSKA AGENCIJA					AVTOM. OZN. SUBOTICE					
					NATURA	LITER					SLOVNIČNI POJEM					
STRUPEN BREZBARVNI ALKALOID						PRIPOMOČKI ZA VZPENJANJE PLEZANJE						AVTOM. OZN. BELGIJE				
						ZGODNJE VINO						IKRAVEC				
MEDNAR. OZNAKA ZA VZHOD		PLAČILNO SREDSTVO				PODARJENI PREDMETI	PREDLOG AVTOM. OZN. ITALIJE		MALIK							
									PODOKNICA, VEČERNA PESEM							
KEMIČNI ZNAK ZA VODIK		ZUPAN JOŽE		VRSTA PRALNEGA PRAŠKA						AFRIŠKA PTICA						
										KEM. ZNAK ZA BARIJ						
MEDNAR. OZNAKA ZA SEVER		ADRIA AVIOPROHET		ŽENSKO IME SAMOGLASNIK			VLEČNA DOHAČA ŽIVAL AVTOM. OZN. AVSTRIJE									
HRVAŠKI VEŠNIK		KEM. ZNAK ZA FOSFOR AVTOM. OZN. LUKSEMBURGA	BARIERA, ZAPREKA AMERIŠKO MOŠKO IME					SMUCARSKI CENTER NA PRIMORSKEM GRŠKA ČRKA								
MIZARSKO LEPILO				LJUBKOVALNO ŽENSKO IME RUDAR			ELIZABETH TAYLOR			OČE IGRAN						
AMPER		UDARCO, SUNEK PRETRES SKUPINA OSMIH PEVCEV			KEM. ZNAK ZA ALUMINIJ DEL TELEVIZORJA		IZUMRLO DIVJE GOVEDO PREDLOG				1000 kg	ITALIJSKO MESTO OB REKI SANTERNO V POKRAJINI BOLOGNA	Sestavila: Marija A.			
CC	ŠOLSKI REDI RIBJA DAVČEČA					NAPRAVE, INSTRUMENTI JUGOSLOV. REKA							ELEKTRIČNA MORSKA RIBA			
VZDEVEK PREDSEDNIKA EISENHOWER			URADNI SPIS SKANDIN. DROBIL			V FIZIKI ZNAK ZA ELEKTR. UPOR ZVAR. ZVARTENO MESTO		NBZANEC TUJE Ž. IME			AVTOM. OZN. NORSKE MILČNI IZDELEK					
KOŠIR TOMAZ		DELO, OPRAVEK KARDELJ EDVARD								BREZALKOHOL. PIJAČA KOMUNALNA BANKA						
TEKOČE VODE				NAPLAČILO, NADAV			LATINSKI PREDLOG KRATICA ZA "TESLA"		OKRAJŠAVA ZA KILOGRAM							
HLAPLJIVA TEKOČINA ZA NARKOZO				VRSTA KOZMETIČNIH PREPARATOV					OŽJI SBRODNIK							